

Purim and the Beit Hamikdash

Mrs. Emma Katz, NILI Director

מגילת אסתר ב:ה-ו

אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מֶרְדֵּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: אֲשֶׁר הִגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגָּלָה
אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל:

In the fortress Shushan lived a Jew by the name of Mordecai, son of Jair son of Shimei son of Kish, a Benjaminite. [Kish] had been exiled from Jerusalem in the group that was carried into exile along with King Jeconiah of Judah, which had been driven into exile by King Nebuchadnezzar of Babylon.

מגילת אסתר א:ז

והשקות בכלי זָהָב וכלים מְכֻלִּים שׁוֹנִים וְיֵין מְלָכוֹת רַב כִּיד הַמֶּלֶךְ:

Royal wine was served in abundance, as befits a king, in golden beakers, beakers of varied design.

מגילת אסתר ג:ט"ו-ד:א

הָרָצִים יֵצְאוּ דְחוּפִים בְּדֶבֶר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמֵּן יֵשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשֶׁן נְבֻכָּה: {0}

The couriers went out posthaste on the royal mission, and the decree was proclaimed in the fortress Shushan. The king and Haman sat down to feast, but the city of Shushan was dumfounded.

וּמֶרְדֵּכַי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכַי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַיֵּצֵא בַּתּוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה
וּמָרָה:

When Mordecai learned all that had happened, Mordecai tore his clothes and put on sackcloth and ashes. He went through the city, crying out loudly and bitterly,

מגילת אסתר ד:ג

וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מֵגִיעַ אֲבֵל גָּדוֹל לַיהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפַּד שָׂק וְאָפֶר יָצַע לְרַבִּים:

Also, in every province that the king's command and decree reached, there was great mourning among the Jews, with fasting, weeping, and wailing, and everybody lay in sackcloth and ashes.—

מגילת אסתר ד:ט"ז

לְהִכָּנֹס אֶת־כָּל־הַיהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשָׁן וְצוּמוֹ עָלֵי וְאֶל־תֹּאכְלוּ וְאֶל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וְיוֹם גַּם־אֲנִי וְנַעֲרָתִי
אֲצוּם כֵּן וּבְכָן אֲבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כָדָת וּכְאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי:

“Go, assemble all the Jews who live in Shushan, and fast in my behalf; do not eat or drink for three days, night or day. I and my maidens will observe the same fast. Then I shall go to the king, though it is contrary to the law; and if I am to perish, I shall perish!”

מגילת אסתר ח:ו

כִּי אֵיכָכָה אוֹכֵל וְרֹאֵתִי בְרָעָה אֲשֶׁר־יִמָּצָא אֶת־עַמִּי וְאֵיכָכָה אוֹכֵל וְרֹאֵתִי בְּאִבְדֹּן מוֹלַדְתִּי: {ו}

For how can I bear to see the disaster which will befall my people! And how can I bear to see the destruction of my kindred!”

שמות כ"ח:מ'

(מ) וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כְתֹנֶת וְעִשִׂיתָ לָהֶם אֲבִנֵּטִים וּמִגְבָּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת:

(40) And for Aaron's sons also you shall make tunics, and make sashes for them, and make turbans for them, for dignity and adornment.

שמות כ"ח:ט"ו

(טו) וְעִשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֶׂה חֹשֶׁב כַּמַּעֲשֶׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ:

(15) You shall make a breastpiece of decision, worked into a design; make it in the style of the ephod: make it of gold, of blue, purple, and crimson yarns, and of fine twisted linen.

אסתר א"ד:ו'

(ד) בְּהִרְאֹתוֹ אֶת־עֹשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יִקָּר תִּפְאָרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם: (ה) וּבְמִלּוֹאֵת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הַעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה לְמַגְדֹּל וְעַד־קֶטֶן מִשְׁתָּה שְׁבַעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ: (ו) חוּר | כִּרְפֹס וּתְכֵלֶת אַחֲזָר בַּחֲבִלֵי־בֹץ וְאַרְגָּמָן עַל־גִּילִי | כֶּסֶף וְעִמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת | זָהָב וְכֶסֶף עַל הָרָצֶפֶת בַּהֲט־וְשֵׁשׁ וְדָר וְסִחָרֶת:

(4) For no fewer than a hundred and eighty days he displayed the vast riches of his kingdom and the splendid glory of his majesty. (5) At the end of this period, the king gave a banquet for seven days in the court of the king's palace garden for all the people who lived in the fortress Shushan, high and low alike. (6) [There were hangings of] white cotton and blue wool, caught up by cords of fine linen and purple wool to silver rods and alabaster columns; and there were couches of gold and silver on a pavement of marble, alabaster, mother-of-pearl, and mosaics.

דברים י"ז:י"ח

(יח) וְהָיָה כִּשְׁבָתוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־סֵפֶר מִלְפָּנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם:

(18) When he is seated on his royal throne, he shall have a copy of this Teaching written for him on a scroll by the levitical priests.

אסתר א"ב:

(ב) בַּיָּמִים הָהֵם כָּשְׁבֶת | הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה:

(2) In those days, when King Ahasuerus occupied the royal throne in the fortress Shushan,

דברי הימים ב י"ז:ו'-ט'

(ו) וַיִּגְבֶּה לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה' וְעוֹד הִסִּיר אֶת־הַבָּמֹת וְאֶת־הָאֲשֵׁרִים מִיְּהוּדָה: (ז) וּבִשְׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ שָׁלַח לְשָׂרָיו לְכָן־חֵיל וְלַעֲבָדָיָה וְלִזְכָּרְיָה וְלִנְתַנְיָאֵל וְלַמִּיכָיָהוּ לְלַמֵּד בְּעָרֵי יְהוּדָה: (ח) וְעַמְהֵם הָלְלוּ שִׁמְעֹנִי וְנַתַנְיָהוּ וְזַבְדִּיָּהוּ וְעִשָּׂהאֵל וְשִׁמְרִימוֹת [וְשִׁמְרִימוֹת] וְיֶהוֹנָתָן וְאַדְנִיָּהוּ וְטוֹבִיָּהוּ וְטוֹבִיָּה הַלְוִיִּם וְעַמְהֵם אֱלִישָׁמַע וְיֶהוֹרָם הַכֹּהֲנִים: (ט) וַיִּלְמְדוּ בְּיְהוּדָה וְעַמְהֵם סֵפֶר תּוֹרַת ה' וַיִּסְלְבוּ בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה וַיִּלְמְדוּ בָּעָם:

(6) His mind was elevated in the ways of the LORD. Moreover, he abolished the shrines and the sacred posts from Judah. (7) In the third year of his reign he sent his officers Ben-hail, Obadiah, Zechariah, Nethanel, and Micaiah throughout the cities of Judah to offer instruction. (8) With them were the Levites, Shemaiah, Nathaniah, Zebadiah, Asahel, Shemiramoth, Jehonathan, Adonijah, Tobijah and Tob-adonijah the Levites; with them were Elishama and Jehoram the priests. (9) They offered instruction throughout Judah, having with them the Book of the Teaching of the LORD. They made the rounds of all the cities of Judah and instructed the people.

אסתר א:ג'

(ג) בִּשְׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל | פָּרַס וּמַדֵּי הַפָּרֶתִמִּים וְשָׂרֵי הַמְדִּינֹת לְפָנָיו:

(3) in the third year of his reign, he gave a banquet for all the officials and courtiers—the administration of Persia and Media, the nobles and the governors of the provinces in his service.

גמרא מגילה י"ב.

”בְּהִרְאוֹתוֹ אֶת עוֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ”, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא: מְלִימָד שְׁלֵבֶשׁ בְּגָדֵי כְהוּנָה. כְּתִיב הַכָּא: ”יִקָּר תַּפְאָרַת גְּדוּלָתוֹ”, וְכִתִּיב הֵתָם: ”לְכָבוֹד וּלְתַפְאָרַת”.

The verse states: **“When he showed the riches of his glorious [kevod] kingdom and the honor of his majestic [tiferet] greatness”** (Esther 1:4). **Rabbi Yosei bar Hanina said: This teaches that Ahasuerus wore the priestly vestments.** Proof for this assertion may be adduced from the fact that the same terms are written with regard to the priestly vestments, as **it is written here:** “The riches of his glorious [kevod] kingdom and **the honor of his majestic [tiferet] greatness.” And it is written there,** with regard to the priestly garments: **“For glory [kavod] and for majesty [tiferet]”** (Exodus 28:2).

”וְהַשְׁקוֹת בְּכָל־זָהָב וּכְלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים.”. מִשְׁוֹנִים” מִיִּבְעֵי לִיה! אָמַר רַבָּא, יִצְתָה בֵּת קוֹל וְאַמְרָה לָהֶם: רָאשׁוֹנִים כְּלוּ מִפְּנֵי כָלִי, וְאַתֶּם שׁוֹנִים בָּהֶם! ”וַיִּין מַלְכוּת רַב”, אָמַר רַב: מְלִימָד שְׁכָל אֶחָד וְאַחַד הַשְׁקָהוּ וַיִּין שְׁגָדוֹל הֵימָנוּ בְּשָׁנִים.

The verse states: **“And they gave them drink in vessels of gold, the vessels being diverse [shonim] from one another”** (Esther 1:7). The Gemara asks: Why does the verse use the term *shonim* to express that they are different? **It should have said** the more proper term *meshunim*. **Rava said: A Divine Voice issued forth and said to them: The early ones,** referring to Belshazzar and his people, **were destroyed because they used these vessels,** the vessels of the Temple, **and yet you use them again [shonim]?** The verse continues: **“And royal wine in abundance [rav]”** (Esther 1:7). **Rav said: This**

teaches that each and every guest at the feast **was poured** well-aged wine that was older [rav] than himself in years.

גמרא מגילה ט"ו:

”וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה מֶה בְּקִשְׁתְּךָ עַד חֲצֵי הַמְּלָכוֹת וְתַעֲשִׂי. חֲצֵי הַמְּלָכוֹת וְלֹא כָל הַמְּלָכוֹת, וְלֹא דָבָר שְׂחוּצָץ לַמְּלָכוֹת, וַיֵּמָּאִי נִיהוּ – בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

The verse states: “Then the king said to her” (Esther 5:3), to Esther the queen, “What is your wish, even to half the kingdom, it shall be performed” (Esther 5:6). The Gemara comments that Ahasuerus intended only a limited offer: Only half the kingdom, but not the whole kingdom, and not something that would serve as a barrier to the kingdom, as there is one thing to which the kingdom will never agree. And what is that? The building of the Temple; if that shall be your wish, realize that it will not be fulfilled.

גמרא זבחים פ"ח:

ואמר רבי עיני בר ששון למה נסמכה פרשת קרבנות לפרשת בגדי כהונה לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין. כתונת מכפרת על שפיכות דם שנאמר (בראשית לז, לא) וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם מכנסים מכפרת על גילוי עריות שנאמר (שמות כח, מב) ועשה להם מכנסי בד [לכסות (את) בשר ערוה] מצנפת מכפרת על גסי הרוח מנין אמר רבי חנינא יבא דבר שבגובה ויכפר על גובה. אבנט מכפר על הרהור הלב' היכא דאיתיה חושן מכפר על הדין שנא' (שמות כח, טו) ועשית חושן משפט אפוד מכפר על עבודת כוכבים שנאמר (הושע ג, ד) אין אפוד ותרפים. מעיל מכפר על לשון הרע מנין א"ר חנינא יבא דבר שבקול ויכפר על קול הרע וציץ מכפר על עזות פנים בציץ כתיב (שמות כח, לח) והיה על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב (ירמיהו ג, ג) ומצח אשה זונה היה לך

§ The Gemara cites another statement of this sage: **And Rabbi Inini bar Sason says: Why was the passage in the Torah that discusses offerings (Leviticus, chapters 1–7) juxtaposed to the passage that discusses the priestly vestments (Leviticus, chapter 8)? It was juxtaposed to tell you that just as offerings effect atonement, so too, priestly vestments effect atonement.** The tunic atones for bloodshed, as it is stated with regard to the brothers of Joseph after they plotted to kill him: “**And they killed a goat, and dipped the tunic in the blood**” (Genesis 37:31). The trousers atone for forbidden sexual relations, as it is stated with regard to fashioning the priestly vestments: “**And you shall make them linen trousers to cover the flesh of their nakedness**” (Exodus 28:42). The mitre atones for the arrogant. From where is this derived? **Rabbi Ḥanina says:** It is logical that an item that is placed at an elevation, i.e., on the head of a priest, shall come and atone for the sin of an elevated heart. Rabbi Inini bar Sason continues: The belt atones for thought of the heart. The Gemara elaborates: The belt atones for the sins occurring where it is situated, i.e., over the heart. The breastplate of the High Priest atones for improper judgments, as it is stated: “**And you shall make a breastplate of judgment**” (Exodus 28:15). The ephod of the High Priest atones for idol worship, as it is stated: “**And without ephod or teraphim**” (Hosea 3:4), meaning that when there is no ephod, the sin of teraphim, i.e., idol worship, is found. Therefore, it may be inferred that if there is an ephod, there is no sin of idol worship. The robe of the High Priest atones for malicious speech. From where is this known? **Rabbi Ḥanina says:** It is logical that an item that produces sound, i.e., the robe, which has bells, shall come and atone for an evil sound. And the frontplate of the High Priest atones for brazenness. This is derived from the fact that with regard to the frontplate it is written: “**And it**

shall be upon Aaron's forehead" (Exodus 28:38), and with regard to brazenness it is written: "And you had a harlot's forehead" (Jeremiah 3:3).

שמות כ"ח:ב'

וַעֲשֵׂיתָ בְּגָדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחֱיָךְ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת:

Make sacral vestments for your brother Aaron, for dignity and adornment.

מלבי"ם שם

ועשית בגדי קדש, הנה הבגדים שצוה לעשות היה כפי הגלוי בגדים חיצונים, שיספר ענינם איך עשו אותם האומנים במלאכה, אבל באמת היו מורים על בגדים פנימים שיעשו כהני ה' להלביש בהם את נפשותיהם בדעות ובמדות ובתכונות טובות שהם מלבושי הנפש, ומלבושים אלה לא עשו האומנים, וצוה ה' אל משה שהוא יעשה בגדי קדש אלה, היינו ללמדם תקון נפשותיהם ומדותיהם באופן שילבישו הוד והדר את נפשם הפנימית. ופי' **ועשית בגדי קדש לכבוד**, כי התבאר אצלנו בכ"מ שנפש האדם נקראת בשם כבוד בכתבי הקדש [כמ"ש למען יזמרך כבוד וכדומה] תעשה בגדי קדש שבם יתלבש הכבוד שהיא הנפש, וכבר בארתי בפי' ישעיה (סימן ה') שיש הבדל בין כבוד ובין תפארת, שיכובד האדם גם במעלה טבעית אבל לא יתפאר רק במעלה בחירית, ומצד הרוחנית שיש לנפש בטבעה מצד מקור מחצבתה נקראת כבוד, ומצד האור וההדר שתזכה ע"י עבודתה וקדושתה נקראת תפארת, ושתי מדרגות אלה יתלבשו בבגדי קדש שיעשה להם משה, ר"ל שילמדם ויסייע אותם בזכותו להתלבש בלבושי יקר והדר ובזה יעשה בגדי קדש לנפש הנקראת כבוד ולנפש הנקראת תפארת:

גמרא מגילה י"ב.

שָׁאֵלוּ תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מַפְנֵי מָה נִתְחַיְּבוּ שׁוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר כָּלִיָּהּ? אָמַר לָהֶם: אָמְרוּ: אֵתָם. אָמְרוּ לוֹ: מַפְנֵי שֶׁנֶּהְנוּ מִמְּסַעֲדוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע. אָם כֵּן שֶׁבְּשׁוֹשׁן יִהְיֶה, שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלֵא אֶל יִהְיֶה! אָמְרוּ לוֹ: אָמֹר אֵתָה! אָמַר לָהֶם: מַפְנֵי שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ לַצֶּלֶם.

The students of Rabbi Shimon bar Yohai asked him: For what reason were the enemies of Jewish people, a euphemism for the Jewish people themselves when exhibiting behavior that is not in their best interests, **in that generation deserving of annihilation? He, Rabbi Shimon, said to them: Say the answer to your question yourselves. They said to him: It is because they partook of the feast of that wicked one**, Ahasuerus, and they partook there of forbidden foods. Rabbi Shimon responded: **If so, those in Shushan should have been killed** as punishment, but **those in the rest of the world**, who did not participate in the feast, **should not have been killed. They said to him: Then you say your response to our question. He said to them: It is because they prostrated before the idol** that Nebuchadnezzar had made, as is recorded that the entire world bowed down before it, except for Hananiah, Mishael, and Azariah.

אָמְרוּ לוֹ: וְכִי מִשּׁוּם פְּנִים יֵשׁ בְּדַבָּר? אָמַר לָהֶם: הֵם לֹא עָשׂוּ אֵלָא לְפָנִים — אִף הִקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עָשָׂה עִמָּהֶן אֵלָא לְפָנִים. וְהֵינּוּ דִּכְתִּיב: "כִּי לֹא עָנָה מִלְּבָבוֹ".

They said to him: But if it is true that they worshipped idols and therefore deserved to be destroyed, why was a miracle performed on their behalf? **Is there favoritism** expressed by God **here? He said to them: They did not** really worship the idol, but pretended to **do so only for appearance**, acting as if they were carrying out the king's command to bow before the idol. **So too, the Holy One, Blessed be He, did not** destroy them but **did act angry with them only for appearance**. He too merely pretended

to desire to destroy them, as all He did was issue a threat, but in the end the decree was annulled. **And this is as it is written: "For He does not afflict from His heart willingly"** (Lamentations 3:33), but only for appearances' sake.

מלבי"ם שם

ועשית בגדי קדש, הנה הבגדים שצוה לעשות היה כפי הגלוי בגדים חיצוניים, שיספר ענינם איך עשו אותם האומנים במלאכה, אבל באמת היו מורים על בגדים פנימיים שיעשו כהני ה' להלביש בם את נפשותיהם בדעות ובמדות ובתכונות טובות שהם מלבושי הנפש, ומלבושים אלה לא עשו האומנים, וצוה ה' אל משה שהוא יעשה בגדי קדש אלה, היינו ללמדם תקון נפשותיהם ומדותיהם באופן שילבישו הוד והדר את נפשם הפנימית. ופי' ועשית בגדי קדש לכבוד, כי התבאר אצלנו בכ"מ שנפש האדם נקראת בשם כבוד בכתבי הקדש [כמ"ש למען יזמר כבוד וכדומה] תעשה בגדי קדש שבהם יתלבש הכבוד שהיא הנפש, וכבר בארתי בפי' ישעיה (סימן ה') שיש הבדל בין כבוד ובין תפארת, שיכבוד האדם גם במעלה טבעית אבל לא יתפאר רק במעלה בחירות, ומצד הרוחנית שיש לנפש בטבעה מצד מקור מחצבתה נקראת כבוד, ומצד האור וההדר שתזכה ע"י עבודתה וקדושתה נקראת תפארת, ושתי מדרגות אלה יתלבשו בבגדי קדש שיעשה להם משה, ר"ל שילמדם ויסייע אותם בזכותו להתלבש בלבושי יקר והדר ובזה יעשה בגדי קדש לנפש הנקראת כבוד ולנפש הנקראת תפארת:

And you shall make sacred garments: Behold, the garments that He commanded to make were ostensibly outer garments, such that their makeup is discussed - how the craftsmen are to make them with their work. But they really indicate inner clothes that the priests of God should make - to clothe their souls with thoughts and traits and proper tendencies, which are the clothes of the soul; and the craftsmen did not make those garments. But God commanded Moses that he should make these sacred garments - meaning to teach them how to refine their souls and traits, in such a way they will wear majesty and splendor upon their internal souls. And the explanation of "And you shall make sacred garments for glory," is that it is understood by us that every place that the soul of a man is called glory (as in Psalms 30:13, "In order that my glory sings"), you shall make sacred garments for the glory - meaning the soul - and I have already explained in my commentary to in Isaiah (Chapter 5) that there is a distinction between glory and beauty, for a man is glorified also by his natural traits but is beautified only by his traits of volition. Corresponding to the spirituality within the soul naturally sourced in its depths is called glory, and corresponding to the light and splendor which one merits through divine service and its holiness is called beauty. And these two levels clothe in the holy garments that Moshe made, which is to say that he [Moshe] taught and aided them to merit to be garbed in precious garments and splendor and through this they "made holy garments" for the soul - which is called glory - and the soul - which is called beauty.

שמות כ"ה)ח

וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ יָשׁ כֵּן: תֵּתִי, בְּתוֹכָם:

רמב"ם ספר המצוות

מצוות עשה כ' היא שצונו לבנות בית הבחירה לעבודה, בו יהיה ההקרבה והבערת האש תמיד ואליו תהיה ההליכה והעליה לרגל והקבוצ בכל שנה. והוא אמרו יתעלה "ועשו לי מקדש" (שמות כ"ה:ח'). ולשון ספרי שלש מצוות נצטוו ישראל בעת כניסתן לארץ למנות להם מלך ולבנות להם בית הבחירה ולהכרית זרעו של עמלק. הנה התבאר שבין בית הבחירה מצוה בפני עצמה. וכבר בארנו שזה הכלל כולל מינים רבים שהם המנורה והשלחן והמזבח וזולתם כלם

מחלקי המקדש והכל יקרא מקדש, וכבר ייחד הצווי בכל חלק וחלק. אמנם אמרו במזבח "מזבח אדמה תעשה לי" (שמות כ':כ') שיחשב בזה שהיא מצוה בפני עצמה חוץ ממצות מקדש.

אלשיך שמות פרשת כי תשא פרק לא

ואם כן כיון שהמשכן אין השראת שכינה בו מצד עצמו כי אם באדם כמה דאת אמר (לעיל כה ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, כי בתוכו לא נאמר אלא בתוכם שהוא כי היכל ה' הוא האדם וממנו יתפשט אל המשכן. ואם כן אמור מעתה איך בשבת שהאדם הוא היכל ה' יעשה מלאכה במשכן שהוא עצמו מצד עצמו אין בו שכינה אלא ממה שנמשך לו מן האדם, שעל ידי היות האדם היכל ה' נמשך אל המשכן:

מסכת תענית כט.

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה - כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

רש"י שם

משנכנס אדר - ימי נסים היו לישראל: פורים ופסח.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב תקס"ב:

כן התקינו שהעורך שלחן לעשות סעודה לאורחים, **מחסר ממנו מעט** ומניח מקום פנוי בלא קערה מן הקערות הראויות לתת שם.

מור וקציעה שם

...לכן בדין לאסור יותר בשל מצוה, כגון דנשואין וברית ובסעודת מרעות וכל דכוותה, דאיכא שמחה. מ"מ **בסעודת שבת וי"ט, נ"ל לא מבעיא דשרי**, שאפי' בט"ב בו מעלה על שולחנו כסעודת שלמה, אלא איסורא נמי איכא, אם מקומו ניכר בשולחן שפנוי מקערה הראויה לתת שם, שאפי' בימי אבל אסור להראות שום דבר של פרהסיא.

מור וקציעה סימן תרצ"ה

נ"ל שאין צריך להזהר בסעודת פורים לעשות זכר לאבלות ירושלים כיון דחייב לבסומי בפוריא עד דלא ידע

יוסף לקח (פירוש הגר"א על אסתר: סוף הספר)

ראו על ככה מרדכי ובית דינו גזרו לעשו שמח' וי"ט וזהו
 שנאמר אם לא תעלה את ירושלים על ראש שמחתי רצו
 שישתו וישכחו רישם וגלותם ושלל יזכרו חורבן הבית אחרי
 ראותם היד הגדולה וההשגחה המופלגת למקום עלינו עם
 היות שנסתלקה שכינה וכמו כן קבעוה לדורות צה"י
 מופלגת עד שישכחו גלותם עכ"ז לא רצו לומר צה"י שישתו
 עד שישכחו ירושלים אבל אמרו עד דלא ידע בין ארור המן
 לברוך מרדכי שהם ההפכי ע"כ"ו שישכח רישו וגלותו ולא
 יזכור חורבן הבית צה"י שמחה זאת וטעמו אחרי הודיעה
אותנו שבהיותנו בארץ אויבינו לא עזבנו יאות לנו לשמוח
שמחה שלימה שלא יהיה צה"י זכרון דאגה כלל כי בזמן מרדכי
שהיה סמוך לחרבן ולגלות מלכי יהודה היה קרוב לבלתי
אפשר לשמוח שמחה שלימה זולתי ע"י רוב שתיית היין
וזה נראה בעיני טעם נכון אל מה שהוזהרנו מאת רז"ל על
השתייה כפי פשט הענין ומה שאמרו חכמי האמ' טעמו כטעם

מגילת סתרים ט:יט

...ולכך עשו גם כן יום טוב, שלפי דעתם שראו מחיית עמלק וחשבו שהוא אתחלתא דגאולה... ולפי דעתם שהוא
 אתחלתא דגאולה יש לעשות יום טוב כמו בגאולה ראשונה

שפת אמת פורים תרלד

נראה כי נס דפורים היה הכנה לבית שני כי הי' צריך להיות כח ועוז לבני ישראל. וע"י הנס נגבה לבם ויכלו לחזור לבית
 המקדש. וכן אפשר שיהי' לעתיד נס כזה קודם הגאולה כמ"ש חז"ל מעמיד עליהם מלך כהמן כו' שנס זה הכנה
 לגאולה:

בעקבי הצאן עמ' ריט

שהרי זוהי התכלית של כל הבריאה כולה - שתהיה לו ית' דירה בתחתונים, ובבית המקדש הוא שמתקיימת התכלית
 הזאת. ומה"ט כתב הרמב"ן שמצוה דאורייתא היא לשמוח בכל פעם שיבנו ביהמ"ק, שהרי בכך מתקיימת תכלית כל
 הבריאה כולה, ובדאי מן הנכון הוא לשמוח אז.

